

**Fylkesmannen
i Møre og Romsdal
Miljøvernavdelinga**

**Smøla
kommune**

**Forvaltningsplan for Aunvågen
naturreservat
Smøla kommune**

Rapport 2012:15

Forsidebildet viser Aunvågen naturreservat fra luften mot øst. *Foto: Øivind Leren*

Samarbeidende etat: Smøla kommune	Kontaktperson: Kirsten Stensø Skaget	ISBN 978-82-7430-265-5 (nett) ISSN 1891-876X
Utgiver: Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga	Kontaktpersoner hos oppdragsgiver: Ola Betten, Ulf Lucasen	År: 2012
Referanse: Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat i Smøla kommune, Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport 2012-15. 33 s.		
Referat: Det er utarbeidet forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat i Smøla kommune, Møre og Romsdal. Naturreservatet er en særpreget del av Smølaskjærgården med produktive strømmer og sund. Her er viktige områder for oter og havørn, og hekkeområder for sjøfugl. Det er utarbeidet bevaringsmål som særlig fokuserer på bevaring av strømmene, dessuten at området fremdeles skal en viktig funksjon oter og havørn. Samtidig foreslås konkret oppfølging i form av overvåking av situasjonen, og tiltak for å oppnå en god tilstand. Forvaltningsplanen er godkjent av Fylkesmannen i Møre og Romsdal 13.12.2012. Planen blir bare publisert på nett.		
4 emneord: Forvaltningsplan Biologisk mangfold Havørn Naturreservat		
Fagansvarlig:		For administrasjonen:
 <hr/> Ulf Lucasen (seksjonssjef)		 <hr/> Lindis Nerbø (miljøverndirektør)

Forord

Aunvågen naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon av 9. mai 2009 om verneplan Smøla. Formålet var å ta vare på spesielle og produktive strømmen og sund med stor verdi for havørn og oter.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, har utarbeidet denne forvaltningsplanen. Formålet er å utdype vernereglene og sikre at verneverdiene blir ivaretatt, samtidig som området skal kunne brukes.

Fylkesmannen meldte oppstart av forvaltningsplanarbeidet i brev av 18.02.2010 til grunneierne og aktuelle organisasjoner. Det ble holdt informasjonsmøte 02.03.2010.

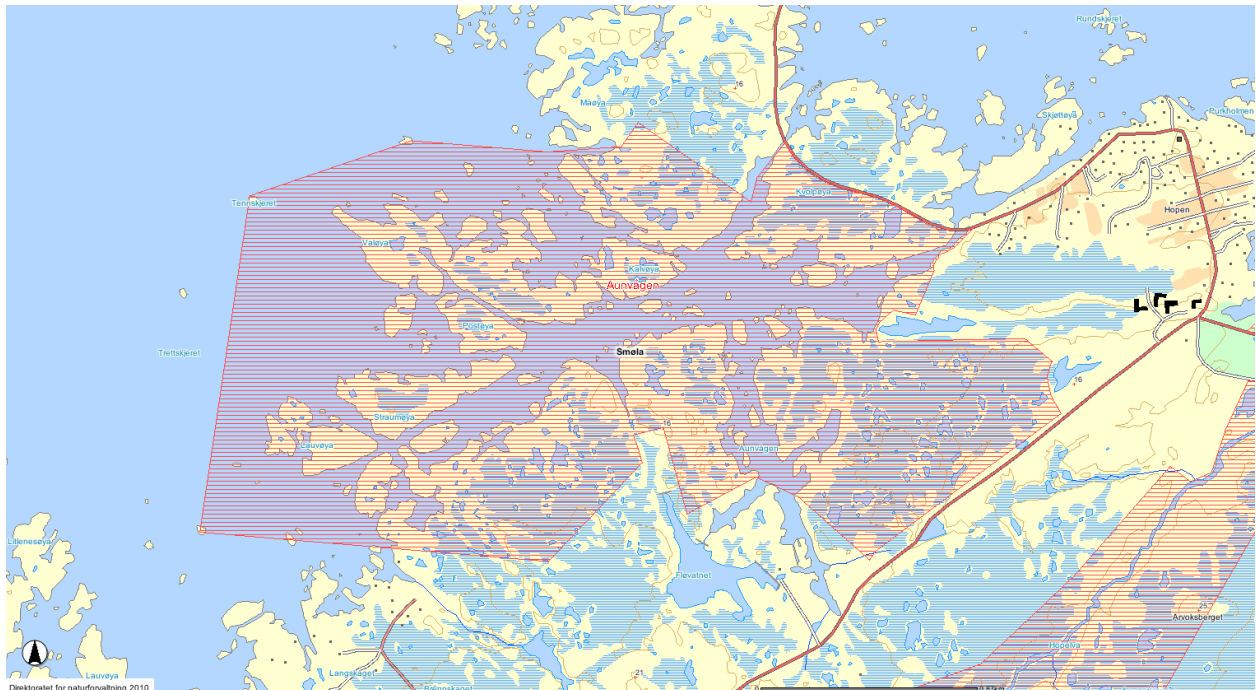
Planen er utarbeidet i tett kontakt med en arbeidsgruppe med representanter for kommunal og fylkesvis forvaltning, samt lokale organisasjoner. Arbeidet er ledet av en styringsgruppe med ordfører og rådmann i Smøla kommune, og representanter for fylkesmannen. Prosjektleder hos fylkesmannen har vært seniorrådgiver Ola Betten. For øvrig har flere andre gitt nyttige opplysninger om området og innspill til planen. Takk til alle som har bidratt!

Innhold

Forord	4
1 INNLEDNING.....	7
2 SKILDING OG STATUS	8
2.1 Områdebeskrivelse	8
2.2 Eiendomsforhold	8
2.3 Naturfaglige verdier.....	9
2.4 Bevaringsmål.....	10
3 BRUKERINTERESSER.....	12
3.1 Verneforskrifta og brukerinteressene	12
3.2 Jordbruk.....	12
3.3 Oppdrett av settefisk/akvakultur.....	13
3.4 Jakt og fiske	13
3.5 Friluftsliv og rekreasjon.....	14
3.6 Undervisning og forskning	15
3.7 Tekniske inngrep	15
4 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK.....	16
4.1 Oppsyn.....	16
4.1.1 Status og utfordringer.....	16
4.1.2 Tiltak	16
4.2 Skjøtsel og restaurering	16
4.2.1 Status og utfordringer.....	16
4.2.2 Retningslinjer	17
4.2.3 Tiltak.....	17
4.3 Overvåkning og kartlegging av naturkvaliteter	17
4.4 Informasjon og tilrettelegging	18
5 SAKSBEHANDLING	19
5.1 Forvaltningsmyndighet.....	19
5.2 Lovverk, føringer og forvaltning	19
5.2.1 Verneforskriften	19

5.2.2	Prinsippene i naturmangfoldloven	20
5.2.3	Forholdet til andre lovverk	21
5.2.4	Tolking og detaljering av unntaksreglene i verneforskrifta for Aunvågen naturreservat	21
5.2.5	Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifta for Aunvågen naturreservat	22
5.2.6	Generelle dispensasjonsbestemmelser	23
5.2.7	Generelle retningslinjer for saksbehandling	24
6	FORVALTNINGSPLANENS GYLDIGHET	25
7	REFERANSER	26
	Nettsteder	26
	Vedlegg 1 – Forskrift Aunvågen naturreservat	27
	Vedlegg 2 - Naturmangfoldloven	30
	Vedlegg 3 – Tiltak i Aunvågen	32
	Vedlegg 4 – Saksbehandling	33

1 INNLEDNING

Figur 1 Aunvågen naturreservat, Smøla kommune.

Hvorfor vern?

Naturvern bygger på opplevelse av, og kunnskap og viten om kvaliteter og egenskaper i naturen. Norsk politikk og lovgivning baserer seg på at naturen har en verdi i seg selv, en egenverdi som gjør at all natur og alle arter har en rett til å eksistere. Mennesket inngår som en del av naturen med et særlig ansvar i kraft av sin sterke påvirkning på mange økologiske prosesser. Naturen har også en opplevingsverdi, en verdi for folks helse og trivsel, og gjennom friluftsliv en verdi for å skape forståelse for vern av natur. Aunvågen naturreservat dekker en liten del av fast-Smøla men utgjør en viktig del i bevaringen av naturtypene på Smøla.

Plan- og bygningsloven vil i mange tilfeller tilgodese bevaringen av mange små områder, men for å sikre områder som er særlig viktige må disse vernes mot faktorer som kan ødelegge disse. Den kontinuerlige utviklingen med utbygging, forurensing, omdisponering av areal m.m. truer eksistensen av mange naturtyper i Norge, og plan- og bygningsloven stiller seg ofte ikke sterkt nok mot disse påvirkningene.

Å verne Aunvågen NR vil sikre området mot permanente inngrep, slik at framtidens generasjoner også vil kunne få oppleve disse unike naturtypene.

2 SKILDRING OG STATUS

Vernet naturreservat etter NML § 37

Som naturreservat kan vernes områder som blant annet inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype eller på annen måte er særlig viktig for det biologiske mangfoldet. Naturreservat er den strengeste form for områdevern etter naturmangfoldloven når det gjelder inngrep og aktivitet.

2.1 Områdebeskrivelse

Aunvågen naturreservat grenser i øst opp til tettstedet Hopen og i sør langs fylkesveg FV669 mellom Hopen og Dyrnes. Vernegrensen går heretter nord om settefiskanlegget og Brennskaget. Deler av fast-Smøla er inkludert mens mesteparten av reservatet inkluderer øyene nord for samt tilhørende strømmer.

Området har et svært oseanisk klima med milde vintre og lave sommertemperaturer, og med et årsgjennomsnitt på ca. 8 °C.

Området ligger i den sørboreale vegetasjonssonen med en gjennomsnittlig nedbørsmengde på rundt 1000 mm pr.år fordelt på ca. 220 nedbørsdøgn.

Området har en meget flat topografi med største høyde < 15 m.o.h.

Aunvågen dekker samlet et areal på 4.269 daa hvorav ca. 1911 daa er sjø.

Inngrep

I det nordøstlige hjørne grenser området opp til fylkesveg FV669 mellom Hopen og Veiholmen. Smøla Klekkeri og Settefiskanlegg har en transportledning for smolt gjennom reservatet, og sjøvanns- og utslippsledninger går også ut i reservatet. Utslippet fra en produksjon på inntil 2,5 mill. smolt føres ut i Aunvågen.

Ut over disse inngrepene fremstår området i sin helhet som urørt.

2.2 Eiendomsforhold

Aunvågen naturreservat omfatter eiendommene (Gnr/bnr):

53/1, 2, 3, 5, 6, 54/2, 3, 4, 7, 9, 10, 36, 42 og 55/2, 5, 10, 11, 12, 13, 31 og 112 i Smøla kommune.

2.3 Naturfaglige verdier

Den naturfaglige informasjonen her er stort sett hentet fra Fylkesmannen i Møre og Romsdals *Framlegg til Verneplan Smøla, 2003* samt øvrig forarbeid til vernet, men også muntlig informasjon fra fagfolk og andre med lokalkunnskap er tatt med.

Området er preget av en relativ fattig vegetasjon på land på grunnlag av de fattige bergarter i området. Området i sjøen er derimot preget av særdeles rike strømmene med svært rike tangbelter langs strandsonen og i strømmene. I flere områder finnes fine forekomster av ålegras og store muslingbestander, samt smådyr på mudderbunn.

Området har en stor primærproduksjon som gir et svært godt grunnlag for beiteområde for fisk, fiskeetende dyre- og fuglearter, men også for vegetasjonsbeitende fugler som grasender og sangsvaner.

I tillegg er bestanden av oter trolig den tetteste som er registrert på Smøla. Havørn benytter området hovedsakelig som beiteområde mens det også er registrert hekking.

Oter med nyfanget flyndre (foto: Espen Lie Dahl)

Voksen havørn (foto: Espen Lie Dahl)

Trusler

Det er en fare for gjengroing av introduserte treslag som sitkagran og bergfuru i reservatet. Det har inntil dag dato blitt fjernet fremmede treslag langs randsonene av reservatet i det nordøstlige hjørne. Det finnes plantninger av sitkagran langs det sørøstlige hjørne av reservatet som kan utgjøre en spredningsfare på sikt.

Det transporteres årlig betydelige mengder av søppel inn på strandsonen i reservatet fra sjøen. I tillegg til den estetiske verdien i reservatet, kan denne forsøplingen også være en reell trussel for dyrelivet i reservatet. Det er vanskelig å gjøre tiltak for å minimere tilførselen av søppel da dette oftest kommer langveisfra, men det kan gjøres tiltak for kontinuerlig å fjerne oppsamlet søppel i reservatet.

Det er villmink i naturreservatet, og denne er en trussel mot fuglelivet ved at den tar egg, unger og voksne fugl av enkelte arter.

2.4 Bevaringsmål

Verneforskrifta § 2 fastsetter verneformålet som følger:

”Formålet med naturreservatet er å ta vare på eit område som inneheld sjeldan og sårbar natur i form av eit nasjonalt verdifullt kystområde, med naturlg tilknytt plante- og dyreliv og økologiske funksjoner. Zoologisk er det spesielt stor verdi knytt til området som overvintringslokalitet og hekkeområde for bl.a. havørn, og som leveområde for en svært tett bestand av oter. Området er tilnærma urørt og har pedagogisk interesse.”

Verneforskrifta skal konkretiseres først og fremst gjennom forvaltningsmål og bevaringsmål for reservatet. Verneformålet viser i hovedsak hvilke naturkvaliteter man ønsker å bevare i verneområdet.

Forvaltningsmål

Dette er et samlet begrep for alle målsetninger knyttet til naturverdier/kvaliteter i et verneområde. Slike mål kan også bli knyttet opp mot rekreasjon, jakt, landbruk og andre brukerinteresser.

Naturtype

Med naturtype forstås et ensartet, avgrenset område i naturen som innbefatter plante- og dyreliv og miljøfaktorer.

Tilstandsvariabel

Med tilstandsvariabel forstås den eller de egenskaper ved en naturtype som bevaringsmålene er rettet mot.

Bevaringsmål

Bevaringsmål er den tilstanden en ønsker at et utvalg av naturkvaliteter i et verneområde skal ha. Bevaringsmåla skal helst være målbare, og kan eksempelvis presiseres gjennom mål for areal eller forekomst av bestemte arter.

Tilstandsklasse

Tilstandsklasse er en inndeling i god, middels og dårlig. Dette forteller oss i hvilken tilstand naturtypen er i.

Tabell 1: Oversikt over bevaringsmål og tiltak for Aunvågen naturreservat

Mål nr.	Naturtype	Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Overvåkning	Tilstands-klasse	Tiltak
1	Strømmer	Forsøpling	Området skal være fritt for søppel innen hekkesesongen	SNO	God/middels	Årlig søppelrydding
2	Hekkeområde for havørn	Havørnhekking	Sikre optimale hekkeområder. Årlig hekking av havørn i naturreservatet	SNO, ornitologer	God	Unngå unødig ferdsel i hekkesesongen, felling og fangst av mink
3	Oterlokalitet	Oteryngling	Årlig yngling	SNO	God	Overvåking
4	Forekomst av villmink	Registrerte mink	Redusere antall mink. Unngå vellykket yngling	SNO	Middels	Felling og fangst av mink

3 BRUKERINTERESSER

3.1 Verneforskrifta og brukerinteressene

Verneforskrifta danner grunnlag og rammer for hvilke aktiviteter som er tillatt i Aunvågen naturreservat. I dette kapitlet vil verneforskrifta bli knyttet mot ulike brukerinteresser. Verneforskrifta ligger som vedlegg 1.

Forskrifta er oppbygget slik at det av § 1 går fram hvilket formål vernet har. I § 3 framgår det hvilke regler som gjelder for reservatet, her er det opplistet hvilke aktiviteter som ikke er tillatt innenfor reservatet. I § 4 er det omtalt de tiltakene som er unntatt fra reglene i § 3, mens det i § 7 går fram hvilke tiltak forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til etter søknad. I § 5 omtales ferdselsrestriksjonene i reservatet, mens § 6 viser hvilke ferdselsformål som er unntatt fra forbudet. Aktiviteter som er forbudte gjennom forskriftene i §§ 3 og 5, og som ikke er nevnt i §§ 4 eller 6, er i utgangspunktet forbudte. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gi dispensasjon fra verneforskriftene i enkelte tilfeller etter naturmangfoldloven (NML) § 48. Tolking av forskrifta er nærmere omtalt i kapittel 5.2.

3.2 Jordbruk

Dyrka mark

Det finnes ingen innmark i Aunvågen naturreservat.

Beiting

Det er i dag ingen beiting i områdene, men tidligere har området vært benyttet til beite.

I verneforskrifta § 4, nr. 9 fastslås at:

«Reglene i § 3 er ikke til hinder for: Beiting og tilleggsfôring av utegangersau i tråd med krav etter dyrevernloven.»

Det skal bemerkes at oppsetting av gjerder og leskur i henhold til § 7 nr. 3 er søknadspliktig. Det er gitt en skjønnsforutsetning til gnr 53 bnr 6 om at det kan påregnes at det vil bli gitt løyve til oppsetting av gjerde øst for Postøya etter bestemte traséer for å hindre at beitende sau trekker bort fra Postøya.

I verneforskrifta for naturreservatet framgår det av § 8 at;

”Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.”

Det foreligger pr. i dag små interesser i beitebruk i området og bestemmelsen vurderes å ha mindre betydning i skjøtselsammenheng.

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

Skog og leplantinger

Det er noen leplantinger i randsona til naturreservatet, og også noen mindre plantinger ute på Postøya. Disse bør skjøttes slik at det ikke spres fremmede treslag i reservatet, men det må også tas hensyn til at noen av dem kan ha leeffekt for beitedyr og annen biologisk nytte.

Bestander utenfor naturreservatet som sprer frø, kan bare fjernes etter frivillig avtale med grunneier.

Forvaltningsmål for landbruk

- Det kan beites i reservatet
- Skog og leplantinger kan skjøttes

3.3 Oppdrett av settefisk/akvakultur

Smøla Klekkeri- og Settefiskanlegg driver oppdrett av settefisk av laks og regnbueørret sør for Aunvågen naturreservat. De har en konsesjon på 2,5 mill. smolt pr. år. Anlegget henter sjøvann i ledning som går ut i reservatet, og avløpsvannet slippes også ut i reservatet. Smolten blir levert til brønnbåt via en pumpeledning som krysser reservatet.

Anlegget har ferskvannstilførsel fra magasiner i Fløvatnet utenfor reservatet, men kjøretraséen til Fløvatnet tangerer vernegrensen.

Forvaltningsmål for akvakultur

- Settefiskanlegget skal kunne legge utslipps- og inntaksledninger gjennom naturreservatet, herunder oppdimensjonere rørledninger og bygge nødvendige pumpestasjoner
- Kjøretraséen langs Fløvatnet skal opprettholdes og ikke komme i konflikt med verneområdet
- Det skal være fri båtferdsel mellom ventemerder og anlegget

3.4 Jakt og fiske

Fiske

I henhold til verneforskriftenes § 4 nr. 4; framgår det at:

“Reglene i § 3 er ikke til hinder for fiske og fangst, inkl. skjelsanking, etter gjeldande lovverk».

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

Fiske etter lakse- og innlandsfiskeloven og fiske etter havressursloven er derfor ikke berørt av vernet.

Jakt

Forskriftene sier i § 4 nr. 5: *“Reglene i § 3 er ikke til hinder for jakt og fangst etter gjeldende lovverk i tida f.o.m. 21. august t.o.m. 14. april. Fangst av villmink er tillate i perioden som følger av jaktidsforskrift gitt i medhold av viltloven”*.

Alle jaktbare arter kan fanges eller felles i samsvar med jaktidsreguleringene etter viltloven, dog ikke utenfor tidsrommet 21. august - 14. april. Det er i tillegg tillatt å fange/jakte villmink innenfor reservatet hele året i henhold til jaktidsforskrifta.

For tidligjakt på gås gjelder det jf. forskriftenes § 7, nr. 7, at: *”Jakt på grågås i perioden f.o.m. 15. juli t.o.m. 20. august i tråd med godkjent forvaltningsplan.”*

I forvaltningen av grågås vil fylkesmannen legge til grunn en kommunalt utarbeidet og godkjent forvaltningsplan for grågås. Et slikt løyve til jakt vil ikke gis til den enkelte jeger, men generelt til kommunen, evt. et utmarkslag som måtte organisere slik tidligjakt.

Det skal bemerkes at: *”Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere tidspunktet for jakt og fangst samt forby jakt på enkelte arter ut over reglene i viltloven.”* jf. § 9 i verneforskriftene.

Forvaltningsmål for jakt og fiske.

- Fangst av villmink kan skje hele året i hht. viltloven
- Jakt er tillatt i samsvar med viltloven
- Fiske er tillatt i samsvar med lov om anadrom laksefisk og innlandsfisk, og havressursloven

3.5 Friluftsliv og rekreasjon

Det finnes ingen regulære stier for friluftsliv i reservatet og området har tradisjonelt ikke vært noe spesielt turmål for lokale på Smøla eller turister.

Det finnes ingen begrensninger i forskrifta på allmennhetens adgang til reservatet og etter § 4 nr. 3 er sanking av bær og matsopp tillatt.

I henhold til § 3 nr. 4 er *”bruk av reservatet til teltleirar, idrettsarrangement eller andre større arrangement forbode”*. Det kan i særlige tilfelle gis tillatelse til avholdelse av slike arrangement i henhold til § 7, nr. 6.

Da området pr i dag ikke har vært brukt til slike formål, er det ønskelig at reservatet ikke heller i framtiden blir brukt til slike arrangement. Tillatelser etter § 7, nr. 6, bør bare unntaksvis gis, og da bare i perioden 1. juli til 15. april.

Alminnelig ferdsel og aktiviteter i hht. § 5, første ledd, skjer fortrinnsvis i perioder utenfor hekkesesongen og vurderes ikke å ha konsekvenser for naturverdiene.

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

Eventuelle turposter i området skal ta hensyn til havørnreir. Dette må klareres med forvaltningsmyndigheten før aktiviteten iverksettes.

Forvaltningsmål for friluftsliv og rekreasjon

- Alminnelig ferdsel kan fritt utøves
- Det skal unngås å avholde organiserte arrangementer i perioden 15. april til 1. juli.

3.6 Undervisning og forskning

Naturreservatet er lite brukt til undervisning, men det kan gis åpning for bruk av skoleklasser og lignende. Det er gjennomført ryddeaksjoner med skoleklasser, og slike tiltak kan kombineres med undervisningstiltak.

Forutsetningen er at slike aktiviteter ikke går ut over verneverdiene i reservatet ved forstyrrelse av vilt og slitasje.

Forvaltningsmål for undervisning og forskning

- Det kan legges til rette for undervisning, formidling og forskning innenfor verneområdet så lenge dette ikke går ut over verneformålet for reservatet

3.7 Tekniske inngrep

Nordøst i reservatet krysser en 20 kV kraftline Kvalpøya og Kvalpøystraumen over en strekning på ca. 770 meter. Det går en vannledning i ytterkanten på reservatet over 430 meter i sørøst.

Kraftlinjen og vannledningen kan driftes og vedlikeholdes. Motoriserte transportmidler kan brukes ved akutt utfall og ledningsbrudd, forutsatt at det sendes melding til forvaltningsmyndigheten i ettertid. Bruk av motorisert transport ved planlagt vedlikehold skal omsøkes. Det vil da bli søkt brukt kjøretraséer og utstyr som gir minst mulig skade på verneverdiene.

Forvaltningsmål for tekniske inngrep

- Kraftlinjen og vannledningen kan vedlikeholdes
- Større oppgraderinger og planlagt motorferdsel skal gjennomføres slik at det ikke skjer skader på verneverdiene.

4 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK

4.1 Oppsyn

4.1.1 Status og utfordringer

Med et vernevedtak oppstår det behov for å føre kontroll med at vernebestemmelsene og vilkårene i eventuelle dispensasjonsvedtak blir etterlevd. Statens Naturoppsyn (SNO) har ansvaret for oppsynet i verneområdene i Norge.

SNO har oppsynsmyndighet i medhold av lov av 21. juni 1996 om statlig naturoppsyn og politimyndighet etter miljølovene (friluftsløven, naturmangfoldloven, motorferdselloven, kulturminneloven, viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven og deler av forurensningsloven). I tillegg til kontrolloppgavene etter disse lovene skal oppsynet drive veiledning og informasjon, skjøtsel, tilrettelegging, registrering og dokumentasjon. Mange av disse tiltakene blir gjort i samråd med fylkesmannen og er nærmere presentert i denne planen.

4.1.2 Tiltak

- 1) SNO skal besøke området minst en gang pr. måned.

4.2 Skjøtsel og restaurering

4.2.1 Status og utfordringer

Med *skjøtsel* menes aktive tiltak på økologisk grunnlag som forvaltningsstyresmakten eller de som er tildelt slik styresmakt setter i gang for å ta vare på naturkvalitetene i området i samsvar med verneformålet. Lovhjemmel til skjøtselstiltak finnes i NML § 47. Skjøtsel i områdene er hjemlet i verneforskriftenes § 10, og tiltak listet i denne forvaltningsplanen konkretiserer de aktuelle tiltak som finnes nødvendige for å oppnå bevaringsmålene.

Villmink

Villminken utgjør en særlig stor trussel for hekkende fugl i reservatet og det er ønskelig med en aktiv innsats for å minimere bestanden. Det prioriteres derfor for Aunvågen NR at SNO tillegges oppgaven å drive uttak med feller. Fylkesmannen i Møre og Romsdal planlegger ultimo 2011 å kjøpe inn minkfeller til bruk i skjøtselssammenheng.

Fremmede treslag

Det finnes i dag mindre områder innenfor reservatgrensen med sitkagran og bergfuru. Av estetiske grunner og faren for videre spredning skal disse prioriteres fjernet.

Dessuten utgjør plantningene langs reservatets sørøstlige grense å representere en spredningsfare inn i reservatet. Da disse ligger utenfor reservatet skal disse bare fjernes etter samråd med grunneiere. Disse plantninger tjener dessuten et formål som le og en dialogen

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

med grunneier om framtidige planer for disse plantninger er viktig for å skape et helhetlig plan som tjener både grunneier og naturverdiene i reservatet.

Søppel

Det transporteres kontinuerlig betydelige mengder med søppel fra sjøen inn i reservatet. Søpla er ofte langtransportert og skyldes ikke lokale deponeringer. Tiltak for å forebygge forsøpling vil derfor være for omfattende og prioritering av avbøtende tiltak gjennom årlige søppelryddingsaksjoner vil derfor være mest aktuell. SNO tillegges oppgaven å koordinere slike aksjoner som tradisjonelt blir gjennomført i samarbeid med lokale skoleklasser.

4.2.2 Retningslinjer

Forvaltningsstyresmakten kan ikke pålegge grunneierne å utføre skjøtselsoppgaver, men et tett samarbeid mellom forvaltningsstyresmakten og grunneierne er viktig for å oppnå gode og helhetlige resultater i verneområdene. All skjøtsel skal skje i samarbeid med fylkesmannen, kommunen og Statens naturoppsyn (SNO). Gjennomføring av tiltak med omfattende aktiviteter skal skje i perioden 1. august til 14. april. Dette for å unngå forstyrrelse av hekkende fugl.

4.2.3 Tiltak

Forvaltningsmyndigheten og SNO skal i samarbeid med grunneiere og lokale organisasjoner gjennomføre tiltak for å hindre gjengroing med fremmede treslag, og desimere bestanden av villmink. Det har i planprosessen tatt initiativ fra Smøla JFF og Smøla grunneierlag til at fellefangst kan drives som dugnad om slike feller stilles til rådighet. Også Smøla Klekkeri og Settefiskanlegg AS ønsker å bidra med fangst av mink ved anlegget sitt.

Skjøtselstiltak

- Fangst av villmink
- Fjerne fremmede treslag i reservatet
- Årlig søppelrydding ferdigstilt innen 15. april

4.3 *Overvåkning og kartlegging av naturkvaliteter*

Det er behov for en tett oppfølging av utvalgte naturkvaliteter gjennom overvåking og kartlegging.

Overvåkningstiltak

- Kartlegging av fremmede treslag og andre planter
- Kartlegging av hekkende havørn
- Overvåking av oterbestanden

4.4 Informasjon og tilrettelegging

All informasjon skal utarbeides av eller i samarbeid med fylkesmannen/kommunen.

Informasjons- og tilretteleggingstiltak

- Utarbeide brosjyre om verneområdene på Smøla
- Sette opp informasjonstavler i verneområdene
- Informasjon på nett gjennom Naturbase, Miljøstatus m.m.

5 SAKSBEHANDLING

5.1 Forvaltningsmyndighet

Ansvar for forvaltningen av Aunvågen naturreservat involverer følgende myndigheter:

- 1) **Miljøverndepartementet (MD)** er øverste myndighet for miljøforvaltningen i Norge. Departementet har ansvaret for at den miljøpolitikken Stortinget har vedtatt blir gjennomført. MD er overordnet myndighet for forvaltningen av områder vernet etter naturmangfoldloven.
- 2) **Direktoratet for naturforvaltning (DN)** er øverste fagmyndighet for naturvernområder i Norge og har hovedansvar for forvaltning av områder vernet etter naturmangfoldloven. DN avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte verneområde. DN er klageinstans for vedtak som forvaltningsmyndigheten i det enkelte verneområdet har gjort. DN skal også veilede forvaltningsmyndigheten i praktiseringen av verneforskriftene.
- 3) **Fylkesmannen i Møre og Romsdal (FM)** er per i dag forvaltningsmyndighet for Aunvågen naturreservat.
- 4) **Smøla kommune** er myndighet på flere av de øvrige lovverkene som kan få betydning innen naturreservatet, eksempelvis plan- og bygningsloven og motorferdselloven.

5.2 Lovverk, føringer og forvaltning

5.2.1 Verneforskriften

Verneforskriftene for Aunvågen naturreservat ligger vedlagt i kapitlene 8.1. Selv om den generelle dispensasjonshjemmelen i forskriftas kap. VIII nå er erstattet av § 48 i naturmangfoldloven, slår overgangsbestemmelsene i lovens § 77 fast at eldre vernevedtak fortsatt gjelder inntil Kongen måtte bestemme noe annet. . Direktoratet for naturforvaltning har utarbeidet et rundskriv «Forvaltning av verneforskrifter» (DN 2010) som legges til grunn for saksbehandlingen.

Verneforskrifta har som formål å opprettholde den tilstanden som området var i ved fredningstidspunktet, samt å fremme verneformålet. Det er Fylkesmannens ansvar at verneforskrifta blir forvaltet i forhold til verneformålet, og hvis verneverdiene forringes, er det Fylkesmannens ansvar at nødvendige tiltak blir igangsatt. Forvaltningen av verneområdet skal skje med et langsiktig perspektiv. Dette stiller krav til langsiktig tenkning hos både de daglige brukerne og Fylkesmannen. Forvaltningsplanen for Aunvågen naturreservat er planlagt å rulleres hvert 10. år for å kunne fange opp eventuelle endringer i verneområdet (jf. kapittel 6).

5.2.2 Prinsippene i naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen.

Prinsippene kommer til anvendelse også ved forvaltning av eksisterende verneområder, herunder forvaltningsplaner.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Videre skal kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen vektlegges. Det er opp gjennom årene gjennomført ulike naturfaglige undersøkelser i Aunvågen naturreservat, og det foreligger flere rapporter som dokumenterer natur-kvalitetene. Dette kunnskapsgrunnlaget er lagt til grunn i forvaltningsplanen. Kunnskap om historisk bruk er også lagt til grunn i planen, bl.a. i forbindelse med vurdering av skjøtselstiltak.

Ut fra dagens kunnskap, vil aktivitetene som vil kunne foregå i henhold til verneforskriften, neppe ha noen særlig negativ innvirkning på artene og naturtypene som ønskes ivaretatt gjennom vernet. Verneforskrifta er til hinder for aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ innvirkning på verneverdiene. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor rammen av de restriksjoner som er satt i verneforskrifta. Vi vurderer det slik at forvaltningsplanen og oppfølging av denne med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene i området, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Den foreliggende kunnskapen om artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i dette området, vurderes å stå i et rimelig forhold til forvaltningsplanens karakter, og retningslinjen om kunnskapsgrunnlaget i § 8 anses som oppfylt. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne planen, jf. naturmangfoldloven § 9.

Forvaltningsplanen gir nærmere retningslinjer for aktiviteter som er tillatt i naturreservatet innenfor rammen av verneforskrifta og naturmangfoldloven. Vurdering av den enkelte aktivitet i forhold til samlet belastning i verneområdet, vil være meget relevant ved vurdering av søknader om dispensasjoner fra verneforskriften. I forbindelse med forvaltningsplanen er det utarbeidet nærmere bevaringsmål for ulike naturkvaliteter som grunnlag for overvåking av naturtilstanden i området. Dette vil gi et styrket grunnlag for å kunne vurdere samlet belastning av ulike aktiviteter i området. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, får ikke særlig betydning, ettersom verneforskrifta som forvaltningsplanen bygger på legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området. De tiltakene som vil kunne gjennomføres vurderes ikke å ha vesentlig negativ effekt på naturtyper, arter eller økosystem.

Prinsippene i § 12 vurderes å være relevante. Prinsippet om beste tilgjengelige teknikker og driftsmetoder vurderes som aktuelt bl.a. i forbindelse med skjøtselstiltak. Prinsippet om beste lokalisering vurderes som relevant i forbindelse med bl.a. behandling av søknader om dispensasjoner, både når det gjelder spørsmålet om dispensasjon bør gis og eventuelt hvilke vilkår som bør settes. Forvaltningsplanen legger opp til skjøtselstiltak som er vurdert å være best mulig tilpasset naturkvalitetene en ønsker å ta vare på. Gjennom den overvåking av naturtilstanden som planen legger opp til, vil en få et godt grunnlag for å evaluere gjennomførte skjøtselstiltak og ev. foreta korrigeringer både når det gjelder teknikker/metoder og lokalisering.

5.2.3 Forholdet til andre lovverk

Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven går foran andre lover eller forskrifter dersom det er ulikheter mellom bestemmelsene. Det er også viktig å merke seg at det øvrige regelverk gjelder i tillegg til verneforskriftene i områder vernet etter naturmangfoldloven. Ved søknader om tillatelse til motorisert ferdsel vil det i de fleste tilfeller være nødvendig med både dispensasjon fra motorferdselloven og fra verneforskriften, eventuelt § 48 i naturmangfoldloven. Med få unntak vil verneforskrifta ha strengere bestemmelser vedrørende bruk og tiltak enn annet lovverk. Det er derfor naturlig at en søknad om dispensasjon først blir behandlet av fylkesmannen. Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven begrenser ikke rådighetsutøvelsen utenfor verneområdet.

Etter naturmangfoldloven § 49 man skal vektlegge verneverdiene i fuglefredningsområdet for tiltak utenfor som kan påvirke verneområdet, og som trenger tillatelser etter annet lovverk.

5.2.4 Tolkning og detaljering av unntaksreglene i verneforskrifta for Aunvågen naturreservat

I **§§ 4 og 6** i verneforskrifta er det listet opp en rekke aktiviteter som kan utføres uten forutgående tillatelse eller dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. For å sikre en mest mulig konsekvent forvaltning og forutsigbare rammebetingelser for ulike brukerinteresser omtales disse nærmere og innholdet konkretiseres for de tilfeller det kan oppstå tvil om hvordan de skal forstås:

§ 4 nr. 1 gir Kystverket tillatelse til drift og vedlikehold av sine anlegg.

§ 4 nr. 2 åpner for utsetting og gjenfangst av stedeagne marine arter i forbindelse med havbeitenæring. Det er her tenkt på oppdrett av særlig skjell.

§ 4 nr. 3 gir, i tråd med allemannsretten, rett til sanking av bær og matsopp. Det er ikke tillatt å fjerne annet enn dette, som eksempelvis planter eller plantedeler.

§ 4 nr. 4 åpner for manuell tanghøsting.

§ 4 nr. 5 nevner fiske og fangst i reservatet. Fiske, fangst og skjellsanking er tillatt i henhold til gjeldende lover.

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

§ 4 nr. 6 åpner for vanlig jakt i perioden 21. august til 14. april etter de jaktbare arter og gjeldende jakttider i henhold til gjeldende lover. Dette innebærer at tidlig jakt på grågås ikke er tillatt uten forutgående søknad jf. § 7 nr. 7. All jakt krever lokalt jaktkort.

Fangst av villmink kan skje hele året i tråd med gjeldende viltlov og betraktes som et viktig skjøtselstiltak.

§ 4 nr. 7 åpner for seljakt i perioden 21. august til 14. april i samsvar med reguleringer etter gjeldende lovverk.

§ 4 nr. 8 gir tillatelse til vedlikehold av eksisterende grøfter og øvrige anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet. Det er ikke tillatt å etablere nye grøfteanlegg uten forutgående søknad jf. § 7 nr. 2. Motorferdsel på land i forbindelse med vedlikehold av grøfter og anlegg er søknadspliktig jf. § 7. nr. 1a).

§ 4 nr. 9 åpner for beiting og tilleggsføring av utegangersau. Oppsetting av gjerde og leskur er søknadspliktig jf. § 5 nr. 3. Bemerk at Direktoratet for naturforvaltning jf. § 6. kan regulere beitetrykket av hensyn til verneformålet.

§ 4 nr. 10 gir grunneier/rettighetshaver rett til å legge opp båt på en etablert båt plass. Det er ikke tillatt å bygge naust eller etablere ny opplagsplass.

§ 4 nr. 11 a) gir rett til å drifte og vedlikeholde eksisterende energi- og kraftanlegg. Det er ikke tillatt å anlegge nye kabelføringer eller anlegg i reservatene.

§ 4 nr. 11 b) åpner for akutte tiltak i forbindelse med istandsetting av strømforsyningsnettet. Motorisert ferdsel i forbindelse med dette er tillatt når forvaltningsstyremakten i etterkant blir meddelt dette.

§ 4 nr. 11 c) gir mulighet for å oppgradere/fornye kraftledninger for å heve spenningsnivået og øke linjetverrsnittet. Slike tiltak skal varsles til forvaltningsmyndigheten før de påbegynnes; dette for å avklare om tiltaket evt. skal behandles etter § 7 nr. 9.

§ 6 nr. 1. omtaler aktivitet av nasjonal karakter og for utrykningskjøretøyer. Dette er alltid tillatt i vernede områder. Dette omfatter ikke unntak for øving for nevnte formål. Ingen privatpersoner kan handle etter dette punktet uten kontakt med forvaltningsmyndigheten. Dette punktet åpner også for gjennomføring av skjøtselstiltak.

§ 6 nr. 2. åpner for akutt ferdsel med motorisert fartøy til å hente ut syke eller skadde dyr fra landbruksbesetninger. Det er ikke tillatt å hente ut dyr nedlagt i forbindelse med jakt. Forvaltningsstyremakten eller oppsynet (SNO) skal varsles før gjennomføringen.

5.2.5 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifta for Aunvågen naturreservat

I **§ 7** i verneforskriftene finnes en del spesifiserte aktiviteter og formål som forvaltningsmyndigheten kan tillate etter søknad. Ved behandling av slike søknader vil det med utgangspunkt i prinsippene i naturmangfoldloven legges særlig vekt på tiltakets virkning på verneformålet:

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

- Nr. 1 a)** gir hjemmel for å tillate motorisert ferdsel når dette er nødvendig og skjer i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 4 nr. 9, 10, 11 a) og 11c).
- Nr. 1 b)** kan tillate motorisert ferdsel i forbindelse med aktiviteter som får løyve etter § 7 nr. 2, 3, 4, 5, 8 og 9.
- Nr 1 c)** åpner for muligheten til å tillate motorferdsel i forbindelse med sanking av drivved samt opprydding i reservatet. Fjerning av søppel som et ledd i skjøtsel gis tillatelse i h.h.t. § 11.
- Nr. 2** åpner for å kunne gi tillatelse til å etablere nye grøfter som drenerer tilgrensede innmark eller anlegg av brønner i forbindelse med utmarksbeiting eller ved hus.
- Nr. 3** åpner for å tillate oppsetting av gjerder og leskur i forbindelse med beiting. Dette er vurdert som aktuelt på Postøya, jf. også skjønnsforutsetning for gnr 53 bnr 6.
- Nr. 4** gir mulighet for å tillate restaurering og vedlikehold av kulturmark gjennom uttak av tuegras, høymole og tistel på beite- og slåttemark, maskinell pussing og fjerning av trær og busker. Samtidig åpner denne paragrafen for brenning av lyng- og grasheier. Særlig sistnevnte kan være aktuell med tanke på fornying av eldre suksesjonsstadier av røsslynghei.
- Nr. 5** åpner for tillatelse til istandsetting, vedlikehold, skjøtsel av og forskning på kulturminner. Paragrafen vurderes som lite relevant da det ikke finns registrerte kulturminner i reservatet.
- Nr. 6** gir mulighet for å tillate gjennomføring av større arrangementer, større telteirer, idrettsarrangementer samt bruk av sykkel og hest i reservatet. En skoleutflukt regnes til eksempel ikke som et større arrangement og vil i utgangspunktet være mulig uten forutgående tillatelse.
- Nr. 7** åpner for å tillate tidlig jakt på grågås f.o.m. 15. juli t.o.m. 20. august i tråd med godkjent forvaltningsplan. Det vil være naturlig at kommunen retter en samlet søknad og ikke fra enkeltpersoner.
- Nr. 8** kan gi tillatelse til etablering av nye anlegg, flytting av anlegg og tilbygg til eksisterende anlegg for Kystverket.
- Nr. 9** kan gi tillatelse til fornyelse av kraftledninger, telefonledninger og jordkabler. Aktiviteter som ikke naturlig faller under § 4 nr. 11 c) vil bli behandlet etter denne hjemmel. Slike aktiviteter skal alltid vurderes i forhold til evt. alternative løsningsmodeller og etter en minimums skadevirkning.
- Nr. 10** åpner for tillatelse til etablering av landfester for fiskeredskap.
- Nr. 11** kan åpne for tillatelse til øvingskjøring for formål nevnt i § 6 nr. 1. Det skal likevel tilstrebes å finne alternative arealer til dette og tillatelse skal i utgangspunktet ikke gis.
- Nr. 12** åpner for å kunne tillate etablering av pumpestasjon til eksisterende settefiskanlegg. Det er i Kongelig resolusjon s. 24 gitt retningslinjer for behandlinger av søknader ang. settefiskanlegget. Det framgår her at planlagte forlenging av undersjøisk transportrør for vann og fisk kan hjemles i forskriftas § 4 nr. 8.

5.2.6 Generelle dispensasjonsbestemmelser

I § 10 i verneforskrifta finnes den generelle unntaksparagrafen. I dag er denne erstattet av § 48 i naturmangfoldloven, jf. §§ 8 – 12 (se kapittel 8.2). Fra den opprinnelige generelle

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

dispensasjonsbestemmelsen i § 10 er følgende dispensasjonsformål videreført i naturmangfoldlovens § 48:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Dispensasjon i særlige tilfeller når det ikke er i strid med formålet med vernet gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker og ikke i konflikt med verneverdiene. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Aunvågen naturreservat vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Dispensasjon for arbeider av vesentlig samfunnsmessig verdi gjelder for tiltak som ikke ble vurdert eller var aktuelle på vernetidspunktet. Dispensasjon hjemlet i dette punktet skal kun gis under helt særskilte forhold av nasjonal betydning. Det vil ikke være tilstrekkelig grunnlag for å innvilge dispensasjon med bakgrunn i denne bestemmelsen i saker som kun har lokal eller regional betydning.

5.2.7 Generelle retningslinjer for saksbehandling

Retningslinjer for behandling av saker som angår de ulike brukerinteressene er presentert i kapittel 3. Punktene under viser de generelle retningslinjene for all saksbehandling som omhandler Aunvågen naturreservat:

- 1) Alle søknader om tiltak som krever tillatelse/dispensasjon etter verneforskrifta sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal.
- 2) Normalt vil verneforskrifta ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskrifta før de eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskrifta kan ikke overstyres av annet lovverk.
- 3) Nærmere retningslinjer for saksbehandling er gitt under de enkelte brukerinteresser. Det er viktig at det i all saksbehandling blir gjort en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på verneverdiene og forholdet til øvrige brukerinteresser.
- 4) Disse instansene skal ha kopi av alle vedtak: Smøla kommune, Statens Naturoppsyn, Direktoratet for naturforvaltning.
- 5) Klage på vedtak gjort av fylkesmannen skal behandles etter reglene i forvaltningsloven. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for alle saker etter verneforskrifta. En eventuell klage på vedtak sendes Direktoratet for naturforvaltning via Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen foretar forberedende klagebehandling og vurderer innholdet i klagen. Fylkesmannen kan etter dette endre sitt opprinnelige vedtak. Dersom fylkesmannen opprettholder sitt vedtak, skal klagen oversendes Direktoratet for naturforvaltning for endelig behandling og vedtak.

6 FORVALTNINGSPLANENS GYLDIGHET

Forvaltningsplanen for Aunvågen naturreservat gjelder fram til ny forvaltningsplan er vedtatt. Fylkesmannen er i samarbeid med Smøla kommune ansvarlig for revideringen av planen. Vi tar sikte på å gjøre dette hvert 10. år, første gang i 2020. Forvaltningsmyndigheten kan revidere planen på et tidligere tidspunkt om det er nødvendig. Bevaringsmålene vil bli revidert i samsvar med nasjonale standarder når disse foreligger, uavhengig av rullering av forvaltningsplanen.

7 REFERANSER

Artsdatabanken, 2010. *Norsk rødliste for arter 2010*.

<http://www.artsdatabanken.no/Article.aspx?m=273&amid=8288>

Artsdatabanken, 2012. *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*.

<http://www.artsdatabanken.no/Article.aspx?m=303&amid=10843> . 13.12.12

Direktoratet for naturforvaltning, 2008. *Håndbok 17 – Områdevern og forvaltning*.

www.dirnat.no, 03.08.09.

Direktoratet for naturforvaltning, 2008. *Håndbok 27 – Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv*. www.dirnat.no, 12.08.09.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, 1998. *Prosjekt "Verneplan for Smøla kommune" Fagrappport Rapport nr 6/98*.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, 2003. *Framlegg til Verneplan Smøla - høyringsutkast*

Folkestad, A. O., 1978. *Ornitologisk viktige våtmarksområder i Norge*.

Miljøverndepartementet.

Grønningsæter, Erik, 2007. *Lokalitetsguide til fugler og dyr i Møre og Romsdal*.

Gaarder, G & J.B. Jordal, 2000. *Botaniske tilleggsregistreringer for verneplanarbeidet på Smøla*. Miljøfaglig Utredning, rapport 2000:3.

Jordal, J, B. 2004: *Kartlegging av naturtyper i Smøla kommune*.

Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss.

Norderhaug, A. 1991. *Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker*.

Landbruksforlaget, Fagernes.

Norsk institutt for naturforskning, 1991. *Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare*. NINA-utredning. Trondheim.

Nettsteder

Artsdatabanken. <http://www.artsdatabanken.no/frontpage.aspx?m=2>

Direktoratet for naturforvaltning, 2008. *Naturbase*. www.dirnat.no

Lovdata, 2009. www.lovdata.no/

Miljøstatus i Norge. www.miljostatus.no/

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga.

www.fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=1552

Smøla kommune. <http://www.smola.kommune.no/>

Vedlegg 1 – Forskrift Aunvågen naturreservat

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR SMØLA I MØRE OG ROMSDAL FYLKE. FREDING AV AUNVÅGEN NATURRESERVAT I SMØLA KOMMUNE

Fastsett ved kongeleg resolusjon 9. januar 2009 i medhald av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremja av Miljøverndepartementet. Endra av Direktoratet for naturforvaltning 6. juli 2011 med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 77 jf. delegasjonsbrev frå Miljøverndepartementet av 3. november 1988.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å ta vare på eit område som inneheld sjeldan og sårbar natur i form av eit nasjonalt verdifullt kystområde, med naturleg tilknytt plante- og dyreliv og økologiske funksjonar. Zoologisk er det spesielt stor verdi knytt til området som overvintringslokalitet og hekkeområde for bl.a. havørn, og som leveområde for ein svært tett bestand av oter. Området er tilnærma urørt og har pedagogisk interesse.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet vedkjem følgjande gnr/bnr: 53/1,2,3,5,6, 54/2,3,4,7,9,10,36,42 og 55/2, 5,10,11,12,13,31,112 i Smøla kommune.

Naturreservatet dekkjer eit totalareal på ca. 4 269 daa, der ca. 2 358 daa er landareal, og ca. 1 911 daa er ferskvatn og sjøareal.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1: 10 000 datert Miljøverndepartementet januar 2009. Dei nøyaktige grensene for reservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart er lagra i Smøla kommune, hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 3 Vernereglar

I naturreservatet må ingen føreta noko som forringar verneverdiane som er vist i verneformålet.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar:

1. Vegetasjonen på land og i vatn, medrekna tang, tare og daude planter, er freda mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter eller plantedelar frå reservatet. Nye planteartar må ikkje innførast. Planting og såing er ikkje tillate.
2. Alt dyreliv, inkludert reirplassar og hiområde, er freda mot skade, øydelegging og unødig forstyrring. Utsetjing av dyr er ikkje tillate.
3. Det må ikkje setjast i verk tiltak som kan endre dei naturgitte tilhøva, som t.d. oppføring av bygningar, anlegg, andre varige eller mellombelse innretningar, etablering av oppdrettsanlegg, anlegg for skjelkulturar, plassering av campingvogner, brakker og liknande, opplag av båt, framføring av kloakkleidningar, luftleidningar eller jordkablar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørtlegging, uttak, oppfylling, planering eller lagring av masse, lagring eller dumping av avfall eller tilføring av kloakk, anna forureinande stoff, kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel, kalk eller gjødsel. Forsøpling er forbode. Opplistinga er ikkje uttømmende.
4. Bruk av reservatet til teltleirar, idrettsarrangement eller andre større arrangement er forbode.
5. Bruk av sykkel og hest utanom eksisterande vegar og stiar er forbode.

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

§ 4 Generelle unntak frå vernereglane

Reglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

1. Drift og vedlikehald av Kystverket sine anlegg.
2. Utsetjing og gjenfangst av stadeigne marine artar i samband med havbeitenæring etter akvakulturlova.
3. Sanking av bær og matsopp.
4. Manuell tanghausting.
5. Fiske og fangst, inkludert skjelsanking, etter gjeldande lovverk.
6. Jakt og fangst etter gjeldande lovverk i tida f.o.m. 21. august t.o.m. 14. april. Fangst av villmink er tillate i perioden som følgjer av jakttidsforskrift gitt i medhald av viltlova.
7. Seljakt etter gjeldendelovverk i tida f.o.m. 21. august t.o.m. 14. april.
8. Drift og vedlikehald av grøfter og anlegg som er i bruk på fredingstidspunktet.
9. Beiting samt tilleggsfôring av utegangarsau i tråd med krav etter dyrevernlova.
10. Opplag av småbåt på etablert båtplass for grunneigar eller rettshavar.
11. a) Drift og vedlikehald av eksisterande energi- og kraftanlegg.
b) Naudsynt istandsetjing ved akutt utfall av straumforsyninga. Ved bruk av motorkøyretøy skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyresmakta.
c) Oppgradering/fornyng av kraftleidningar for heving av spenningsnivå og auke av linetverrsnitt, når dette ikkje medfører store negative endringar i forhold til fredingsformålet. Tiltakshavar skal varsle forvaltningsstyresmakta før arbeidet startar.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

1. Motorisert ferdsel til lands er forbode, medrekna start og landing med luftfartøy.
2. Lågtflyging under 300 m er forbode.
3. Bruk av vasscooter, vasski, paraglider og liknande er forbode. Forbode gjeld også bruk av motor på modellbåtar, modellfly og liknande.

§ 6 Generelle unntak frå vernereglane

Ferdselsreglane er ikkje til hinder for:

1. Gjennomføring av militær, operativ verksemd og tiltak i politi-, brannvern-, ambulanse-, rednings-, oljevern- og oppsynsteneste, og gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er bestemt av forvaltningsstyresmakta. Unntaket omfattar ikkje øvingskøyring.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

2. Motorisert transport av sjuke eller skadde dyr. Køyning kan først skje etter at det skadde/sjuke dyret er lokalisert og forvaltningsstyresmakta eller oppsynet er varsla.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsreglar

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gi løyve til:

1. Nødvendig motorferdsel i samband med:
 - a) Aktivitetar nemnt i § 4 nr. 9, 10, 11 bokstav a) og 11 bokstav c).
 - b) Aktivitetar og tiltak som det vert gjeve løyve til med heimel i § 7 nr. 2, 3, 4, 5, 8, 9.
 - c) Sanking av drivved og opprydding.

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

2. Etablering av nye grøfteutløp for drenering av tilgrensande areal samt graving eller muring av brønner i beiteområde og ved hus.
3. Oppsetting av gjerde, kve og leskur i samband med beiting av utmarksareal.
4. Restaurering og vedlikehald av kulturmark gjennom manuelt uttak av tuegras, høymole og tistel på beite- og slåttemark, maskinell pussing og fjerning av tre og buskar. Der det er tradisjon for det kan det og bli gitt løyve til brenning av gras og lyngheier.
5. Istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av, og forskning på kulturminne.
6. Avgrensa bruk av reservatet i strid med det som er fastsett i § 3 nr. 4 og 5.
7. Jakt på grågås i perioden f.o.m.15. juli t.o.m. 20.august i tråd med godkjent forvaltningsplan.
8. Etablering av nye anlegg, flytting av anlegg, og tilbygg til eksisterande anlegg for Kystverket.
9. Oppgradering og fornying av kraftleidningar, telefonleidningar og jordkablar som ikkje fell inn under § 4 nr. 11 bokstav c).
- 10.Etablering av landfeste for fiskereiskap.
- 11.Øvingskøyring for formål nemnt i § 6 første ledd nr. 1.
- 12.Etablering av pumpestasjon knytt til eksisterande settefiskanlegg.

§ 8 Regulering av beite

Direktoratet for naturforvaltning kan av omsyn til fredingsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i heile eller delar av reservatet.

§ 9 Regulering av jakt

Direktoratet for naturforvaltning kan av omsyn til fredingsformålet ved forskrift regulere tidspunktet for jakt og fangst samt forby jakt på enkelte artar ut over reglane i viltlova.

§ 10 Generelle dispensasjonsreglar

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå fredingsforskrifta dersom det ikkje strir mot formålet med vernevedtaket og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom sikkerheitsomsyn eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det nødvendig.

§ 11 Skjøtsel

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta gjev fullmakt, kan iverksetje tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet i medhald av naturmangfaldlova § 47.

§ 12 Forvaltningsplan

Det skal utarbeidast forvaltningsplan med nærare retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 13 Forvaltningsmynde

Direktoratet for naturforvaltning fastset kven som skal ha forvaltningsmynde etter denne forskrifta.

§ 14 Iverksetjing

Denne forskrifta trer i kraft straks.

Vedlegg 2 - Naturmangfoldloven

Noen viktige bestemmelser i naturmangfoldloven

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Forvaltningsplan for Aunvågen naturreservat

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskrifta og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskrifta, dersom ikke annet følger av verneforskrifta eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Vedlegg 3 – Tiltak i Aunvågen

Samleskjema for ulike tiltak i Aunvågen NR.

Tiltak	Prioritet	Utførende aktør	Kostnad i kr.	Finansiering	Frister	Merknader
Fjerning av fremmede treslag innenfor reservatet, både oppslag av ungtrær og etablerte trær.	1	SNO	10.000,-	Skjøtselsmidler 1426.30		Skjøtsel kan tilbys grunneiere, og skal avtales med disse. Evt. fjerning av trær utenfor som sår frø inn i reservatet må avtales med grunneierne på frivillig grunnlag.
Rydding av søppel	1	SNO / lokale skoler	20.000,-	Skjøtselsmidler 1426.30	Årlig, avsluttet innen 15. april	
Felling og fellefangst av mink	2	SNO, foreninger og settefisk-anlegget		Skjøtselsmidler 1426.30	Kontinuerlig prosess	Smøla Klekkeri og Settefiskanlegg har meldt interesse for minkuttak, og jeger- og fiskeforeninger er også aktuelle å samarbeide med

Vedlegg 4 – Saksbehandling

Forvaltningsplanen har vært på høring i perioden 15.11 – 01.12.2012. Høringa har vært kunngjort i Tidens Krav og Nordvest-nytt.

Det er holdt informasjonsmøte om forvaltningsplanene for naturreservatene på Smøla 14.11.2012.

Smøla kommune v/vilt- og naturforvaltningsnemnda peker på at naturreservatet er truet av forekomster av sitkagran og bergfuru på Brennskaget sør for området. Disse fremmede bartrærne bør fjernes slik at de ikke sprer seg til naturreservatet.

Fylkesmannen ser klart at fremmede treslag kan true verdiene i verneområdene på Smøla. Man har ingen hjemmel til å fjerne fremmede arter utenfor verneområdene, så dette må evt. skje på frivillig grunnlag i tett kontakt med grunneierne. Planen blir justert og presisert på dette punktet. Fylkesmannen godkjenner etter dette planen med mindre redaksjonelle endringer.